

خطبه های نماز جمعه شهر مقدس قم به امامت آیت الله اعرافی

تاریخ ۱۹/شهریور/۱۳۹۵ مصلی قدس قم

خطبه اول

همه شما برادران و خواهران نمازگزار و خودم را به پرهیزگاری و پارسایی و دوری از هوا و هوس های نفسانی و عمل به فرامین خداوند در همه احوال دعوت می کنم. سخن ما در خطبه های گذشته پیرامون اصول و آداب در روابط خانوادگی و میان همسران بود و تاکنون به اصول و ضوابط مهمی اشاره کردیم. گفتیم اگر خانه های ما با رعایت این ضوابط اخلاقی و فقهی اسلام منور شود و این تعالیم نورانی اسلام در خانه های ما منعکس شود، خانه های ما آباد و پررونق و باصمیمیت خواهد شد. خانه ای که در آن پدر و مادر و همسران پایبند اصول و ضوابط اخلاقی و فقهی باشند، نورافشانی می کند و انسان های مذهب و وارسته ای در آن تربیت می شوند. در ادامه سلسله این قواعد و اصول به اصل ۱۳ رسیدیم و چند خطبه پیرامون این اصل مهم به بحث پرداختیم. ایثار و فداکاری و گذشت، به همین بهانه به مقوله ایثار در قلمروها و عرصه های مختلف پرداختیم و مفهوم ایثار و ارکان و جلوه های آن و اهمیت این اصل مهم در روابط اجتماعی از جمله روابط خانوادگی را ذکر کردیم و سپس به آثار و برکات ایثار اشاره کردیم و گفتیم این اصل مترقی اخلاقی چه برکات و نتایجی در روح و روان انسان و در جامعه و در قیامت دارد. ایثار یک فرهنگ اصیل اسلامی و ایمانی و انسانی است که باید جامعه و خانواده را نورانی کند. با ایثار دل ها آرام و قلب ها نرم و انسان ها جذب می شوند، کینه ها زدوده می شود و فضای آرام و معنوی و اخلاقی در جامعه گسترش می یابد. به بحث ۶ در باب ایثار می رسیم که آداب و اولویتهای ایثار است. در اینجا چند محور را تقدیم محضر شریف شما می کنم:

۱- ادب اخلاص و انگیزه الهی در احسان و ایثار... درست است که ایثار در روابط اجتماعی و خانوادگی یک اصل انسانی است و اگر کسی با نیت الهی آن را انجام ندهد، باز هم پذیرفته است... اما در اسلام این اصول اخلاقی هنگامی به اوج می رسد که همراه با اخلاص باشد. فضیلت ایثار اگر همراه با نگاه آسمانی شد، گوهر دیگری است. ممکن است همینطور کسی ایثار کند با یک انگیزه دنیایی، شاید در همه مراتب مذموم نباشد... اما وقتی این اصل اخلاقی، آسمانی می شود که انگیزه ما و شما خدایی باشد. در موردی از مطامع خود در ارتباط با همسر کوتاه آمد و خواسته او را بر خود مقدم داشت برای رضای خدا، این ارزش دیگری دارد. ﴿إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لَوْجَهَ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا﴾ نماد اعلاای ایثار است که در خانه علی و فاطمه سلام الله علیهما تجلی کرد.

۲- ایثار مناسب است با اخلاق خوب همراه باشد. اگر انفاق و احسان می‌کنی و از خود می‌گذری برای دیگران با روی گشاده و اخلاق خوب باشد، در روایتی از امیر مؤمنین سلام الله علیه آمده که *وَجْهٌ مُّسْتَبْشِرٌ خَيْرٌ مِنْ (؟قَطُوبٍ مُّؤَثَّرٍ؟ مَطْمَئِنٍ نَيْسَمٍ)* اگر قرار است ایثار کنی اما با بداخلاقی و کج خلقی، ارزشمند نیست. ارزش نیکی‌ها وقتی به اوج می‌رسد که با روی گشاده باشد نه با صورت درهم کشیده و عبوس.

۳- پرهیز از منت و آزار در ایثار *﴿لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى﴾* صدقه و نیکی خود را با منت و آزار از بین مبر. منت گذاشتن اثر این کار اخلاقی را از بین می‌برد. در نیکی‌ها و کارهای خیر باید از بند منت‌گذاری و آزار دیگران آزاد شویم.

۴- کارهای نیک از علاقه قلبی برخیزد. انسان‌های بزرگ کسانی هستند که خلق را بندگان خدا می‌دانند و از سر علاقه به دیگران خدمت می‌کنند. آیه بسیار زیبایی که می‌فرماید: *﴿يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ﴾* به این اصل اشاره می‌کند. مردم مدینه و انصار از مهاجران همراه پیامبر با روی گشاده و از صمیم قلب استقبال کردند. از سر علاقه و محبت الهی به دیگران نیکی می‌کردند. انسان‌هایی که از خود بیرون آمدند و از سر سیری و فشار و عوامل عرضی به دیگران احترام نمی‌گذارند، بلکه با علاقه و محبت و مودت و دوستی ایثار می‌کنند که نمونه‌اش ایثارگران در دفاع مقدس و انقلاب اسلامی هستند.

۵- از آنچه که بیشتر دوست می‌دارد، بگذرد. گاهی انسان اسیر یک انگشتر یا تسبیحی می‌شود که خیلی به آن علاقه دارد. *﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾* بریدن بند علاقه از چیزهای مادی که مورد دوستی انسان است و بخشیدن به دیگران ارزشمند است.

۶- اصل قرار دادن احتیاج دیگران

۷- مقدم داشتن انسان‌های بافضیلت و باکرامت... در روایت مفصلی به این مضمون آمده است که اگر شما عالم یا پارسا یا ایثارگر و صاحب فضیلت در دین و اخلاق را مورد توجه قرار دادی و به او احسان کردی، این نزد خدا اجر بالاتری دارد. گذشت از خود برای صاحبان فضیلت و ارزش‌های متعالی یک اصل مهم در ایثار است. خیل عظیم ایثارگران انقلاب اسلامی پیشگامان این بودند، کسانی که جوانی و نشاط و فکر و ذهن و سرمایه وجود و همه حیات خود را تقدیم اسلام عزیز کردند... به بالاترین قله‌های ایثار رسیدند.

۸- ایثار در خانه و خانواده ابداع بمن تعول که در کافی شریف آمده است. از نزدیکانت شروع کن. ایثار در خانه را مبنا قرار ده که موجب شکوفایی و تربیت انسان‌های بزرگ می‌شود. ایثار در جایی که هسته اصلی جامعه را سالم می‌کند، همسرت را با تو مهربان می‌کند و فضای اخلاقی و معنوی در خانه متجلی می‌شود. بنابراین در ایثار رتبه‌بندی و اولویت‌هایی وجود دارد: یکی صاحبان فضیلت، یکی ارزش‌های متعالی و یکی خانواده برای آنکه خانه جای ارزش‌های الهی شود. همین روزها توسط مقام معظم رهبری سیاست‌های خانواده ابلاغ شد، ۱۶ اصل را در سیاست‌های خانواده ابلاغ فرمودند. انتظار می‌رود که جامعه و سیاست‌گذاران و قوای تقنینی و قضایی و اجرایی این سیاست‌های مهم که برآمده از اصول دینی و اخلاق و فقه اسلامی است،

محور قرار دهند. برای تحقق این سیاست‌ها و پیشرفت خانواده در نظام اسلامی نیاز به این اصول داریم که اصل ۱۳ آن ایثار و از خودگذشتگی بود.

اما همینجا اجازه دهید در روز شهادت امام باقر سلام الله علیه از مقوله ایثار به زندگی امام باقر و ذکر مصیبت و عرض ادبی بپردازم. السلام علیک یا محمد بن علی باقر علم الأولین و الآخین امامان ما نمادهای ایثار در راه خدا بودند و یکی از پیشگامان ایثار در این راه امام باقر سلام الله علیه بود. با علم و دانش و فداکاری و ایثار خود معارف الهی را زنده کرد و فصل نوینی در تاریخ امامت با حیات پربار و ثمر امام باقر رقم خورد. اما آیا امت قدر این امام را دانست؟ بدخواهان ستمگران جایگاه او را نشناختند یا اگر شناختند، کینه‌های شیطانی موجب شد که امام را به شهادت رسانند. امام باقر بنا بر بعضی نقل‌ها با دسائسی که طراحی شد از ناحیه هشام مسموم شدند... مسمومیت از طریق سمی که در زین مرکبشان قرار داده بودند. با فاصله کوتاهی این سم در وجود مبارک امام باقر اثر گذاشت و امام رو به ضعف و ناتوانی رفتند و در اثر این سم به شهادت رسیدند. اما همینجا باید به محضر این امام بزرگوار عرض کنیم شما کودک سه ساله‌ای بودید که صحنه کربلا را تماشا کردید. لا یوم کیومک یا ابا عبد الله ای شهید امروز شما شاهد بودید در روز عاشورا نه با سم که با تیرها و نیزه‌ها جد بزرگوارتان را با آن وضع به شهادت رساندند.

خطبه دوم

همه شما و خودم را به تقوا و پرهیزکاری و پارسایی سفارش می‌کنم. در دهه عظیم الشانی قرار داریم که فرصت-های آن برای کمال معنوی بی‌بدیل است و روز عرفه و عید قربان در پیش روی ماست. دعای عرفه سالار شهیدان منشور خودسازی و تقرب الی الله است و باید این منشور عبودیت و معرفت را پاس بداریم و آماده بازگشت به سوی خدا باشیم، از توبه و انابه غفلت نکنیم. شاید این آخرین فرصت در درک فیوضات این روز بزرگ باشد و دعا و اعمال عرفه هر یک مایه کمال روحی و معنوی است. امام حسین سلام الله علیه بعد از آه و سوز و گدازی که در روز عرفه در پیشگاه خدا از خود نشان داد، راوی می‌گوید اشک‌های ایشان بر گونه‌های مبارکشان جاری بود. در آن سرزمین مقدس و در آن روز شریف آنطور اشک می‌ریخت و این جملات معرفت‌آمیز بر زبانشان جاری بود. پس از آن همه بیان نعمت‌های خدا و ذوب شدن و فنای در خداوند دعای عرفه به اینجا می‌رسد: اللهم اجعلني أخشاك كَأَنَّ أَرَاكَ خَدَايَا بِهِ مِنْ خَشِيَةٍ وَ تَرَسِيٍّ مِنْ خُودِ عِنَايَةٍ كُنْ كَمَا كُنْتُ فِي يَوْمِ الْبُرْجِ وَ أَسْعِدْنِي بِتَقْوَاكَ تَقْوَا تَوْشِهِ جَمْعِهِ وَ خَوَاسْتِهِ إِمَامِ دَرِ دَعَايِ عَرَفَةَ اسْت. سَعَادَتِ مَنْ وَ شَمَا دَرِ دُنْيَا وَ آخِرَتِ دَرِ غُرُوبِ رُوحِ خَدَاتَرَسِيٍّ وَ حَاضِرِ دِيدِنِ خَدَاوِنْدِ دَرِ هَمَمِ اِحْوَالِ وَ اَعْمَالِ وَ كُذْرِ اَزْ اُمُورِ دُنْيَوِيٍّ اسْت. اَيْنِ سَعَادَتِ دَرِ تَقْوَا مَجْسَمِ اسْت. وَ لَا تُشَقِّقْ بِمَعْصِيَتِكَ اَيْنِ عَصِيَانِ وَ نَافِرْمَانِيٍّ مَرَا ذَلِيلِ وَ خَوَارِ وَ شَقِيٍّ مِي‌كُنْد. دَرِ رُوزِ عَرَفَةَ دَرِ بَارِگَاهِ خَدَا عَرَضِ اَدْبِ كُنِيْمِ وَ دَعَايِ اِمَامِ حُسَيْنِ رَا بَرِ زَبَانِ جَارِيِ سَازِيْمِ وَ اَزْ اَوْ بَخَوَاهِيْمِ كَمَا بِيْهَ مَا رُوحِ خَشِيَتِ مَنْ اَللهِ دَهْدُ وَ تَقْوَايِ اَلهيِّ رَا اَرزَانِيٍّ دَارْد.

شهادت امام باقر سلام الله عليه و مسلم را تسلیت می‌گویم و یاد و خاطره آیت الله طالقانی، شهید دوم محراب آیت الله مدنی و همه شهدای اسلام و انقلاب و دفاع مقدس و مقاومت اسلامی و دفاع از حرم و شهدا و اموات این جمع و درگذشتگان از علما و بزرگان و امام راحل را گرامی می‌داریم و تقدیم می‌کنیم به ساحت مقدس همه آنها صلواتی بر محمد و آل محمد. یاد و خاطره جانباختگان و شهدای منا و مدافع حرم را گرامی می‌دارم. عید قربان و غدیر را به شما تبریک و تهنیت عرض می‌کنم. عید قربان عید فداکاری و ایثار در راه خداست و عید غدیر عید امامت و ولایت و زعامت اسلامی است. هر دو را به حضور شما نمازگزاران گرامی تبریک می‌گویم.

به چند نکته اشاره می‌کنم. پیام بلند رهبری عظیم الشان به حجاج بیت الله الحرام گویای یک صفبندی استوار و قاطع اسلام ناب محمدی و اسلام آمریکایی و اسلام عیاشان سعودی است. رهبری عظیم الشان به تأسی به امام خط فاصل میان مستضعفان عالم و مستکبران جهان و آل سعود عیاش و خونخوار و جنایتکار را ترسیم کردند. امیدواریم امت اسلام این پیام را بشنوند و حجاج بیت الله الحرام این پیام را درک کنند و بدانند که آل سعود تولیدکننده افکار تروریستی است و مزدور بیگانگان و مستکبران عالم است... بی‌کفایت در اداره حج است و مفتیان درباری آل سعود حج را از روح معنوی و پیام بلند سیاسی و اجتماعی آن خالی کرده‌اند. لعنت و نفرین خدا بر این سفاکان و امیدواریم همه ما عمق این پیام را درک کنیم.

هفته تعاون است. من از همه تعاونی‌هایی که رشته کار و تولید تعاونی را استمرار بخشیدند، تشکر می‌کنم. تعاونی یکی از سه ضلع اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و نظام اقتصادی اسلام است. این که جوانان خلاق و انسان‌های مبتکر زنجیره‌وار در کنار هم جمع شوند و تولید و خدمات را ارتقا دهند، یک فضیلت است و موجب ارتقای اقتصاد مقاومتی و پیشرفت کشور می‌شود و بیکاری را معالجه می‌کند. باید نظام بانکی و برنامه‌ریزی‌های مسئولان و همت بلند جوانان به هم گره خورد و رشته اقتصاد مقاومتی و تعاونی‌های تولیدی و خدماتی گسترش یابد. این مناسبت را به همه فعالان عرصه تعاون تبریک می‌گویم و امیدوارم این رشته مورد حمایت قرار گیرد و جوانان ما با انگیزه اقتصاد مقاومتی و پیشبرد کشور، حوزه تعاونی‌ها را توسعه دهند.

روز سوادآموزی را گرامی می‌دارم. لکه ننگ بی‌سوادی همچنان علی‌رغم همه تلاش‌هایی که شده، وجود دارد و ما باید تلاش کنیم این لکه را بزداييم. آغاز سال تحصیلی را به دانش‌آموزان، دانشجویان، طلاب، اساتید و نهادهای آموزش و پرورش و دانشگاه و حوزه تبریک می‌گویم و امیدوارم سال پرخیز و برکتی در پیش روی نهادهای علمی قرار گیرد.

و اما مسائل بحرین بسیار آزاردهنده است که دل هر انسان منصف و وجدان بیدار را به درد می‌آورد. ما شاهدیم در طول سال‌های ممتد یک دستگاه استبدادی ظالمانه بر کشور عزیز بحرین حاکم است و سیاست‌های تبعیض‌آمیز مذهبی در آنجا دنبال می‌شود. رشته مظالم آنها را ملاحظه کنید:

- ۱- محروم کردن اکثریت کشورشان از حق تعیین سرنوشت و انتخابات آزاد
- ۲- سرکوب و اختناق جوانان و مردم بحرین با اعتماد بر سرنیزه و نیروهای خارجی
- ۳- به شهادت رساندن خیل عظیمی از جوانان و علما و بزرگان کشور تا حدود ۶۰ شهید در سالیان اخیر
- ۴- تعطیل کردن جمعه‌ها و جماعات و خطبه‌ها و مساجد و به زندان افکندن علما
- ۵- انحلال احزاب و جمعیت‌ها
- ۶- اسکان غیر بحرینی‌ها و اعطای تابعیت به آنها و سلب تابعیت از مردم اصیل بحرین از جمله سلب تابعیت از رمز مقاومت و عالم بزرگی مثل شیخ عیسی قاسم و انواع سیاست‌های تبعیض‌آمیز مذهبی که در این کشور اعمال می‌شود و محاکمه شیخ عیسی قاسم که چند بار به تأخیر افتاد و اعلام کردند که پنج‌شنبه آینده محاکمه می‌شود.

اما حاکمان بحرین بدانند، ملت‌های مظلوم و مستضعفان عالم و ملت رشید ایران، علما و حوزه‌های علمیه و مراجع عظام و رهبری عظیم الشان در کنار بحرین و علمای بحرین و آیت الله شیخ عیسی قاسم بوده و خواهد بود. ملت ایران و مسئولان و علما و حوزه‌های ایران اعلام حمایت می‌کنند از آیت الله شیخ عیسی قاسم و مردم بحرین و در مورد سلب تابعیت و محاکمه ایشان و بزرگان دین در آنجا اعلام خطر می‌کنند و امروز با فریادهای رسای مردم ایران و راهپیمایی این موضع قاطع را اعلام می‌کنند.

در پایان تأکید می‌کنم انتظار می‌رود از مسئولان و مجلس و دولت که به دو مسئله مهم این روزهای اخیر به جد توجه کنند. یکی تعدیل حقوق‌ها و معالجه حقوق‌های نجومی و ظالمانه‌ای که رهبری بر آن تأکید داشتند. این مقوله نباید فراموش شود و دوم معاهده اقدام مشترک در مبارزه با پولشویی است که خطرهایی در اینجا احساس می‌شود. معاهده FATF معاهده‌ای است که در پیوستن به آن و اجرای آن باید دقت شود. احساس خطرهای جدی وجود دارد. انتظار می‌رود که به سادگی از کنار اینها نگذرند. عظمت و شکوه ما و نهادهای انقلابی ما، جریان مقاومت در جهان اسلام بالاتر از هر چیزی است. ما در معاهده‌ها باید به سیاست‌های کلانمان دقت کنیم.